

JESUS SOL SALUTIS

levi penicillô adumbratus

&

FERIIS HISCE NATALITIIS

Christianæ pietatis cultoribus

eosque inter

Lycei patrii civibus

ex animo

ex officio

dicatus à

M. HENNINGO WITTEN,

Eloq. & Hist. P. P.

RIGÆ

Prelo Nölleriano.

Propinquat nunc iterum, ex singulari
Numinis clementia, nox illa serenissima,
quæ mundo, Cimmeriis involuto tenebris,
verum gratiæ splendorem intulit, cunctisq;
diebus multò clarior illuxit. Illâ quippe
non divinæ solùm cognitionis radius be-
nignè nobis affulsit; sed & ipse lucidissimus justitiæ sol,
CHRISTUS, tanquam Sponsus de thalamo, ex virginali
procescit utero, & totum terrarum orbem admirandò
natali suò saluberrimè illustravit. Quamobrem sanctus
ille fidelium congressus, solempni hocce tempore, arden-
ter ita concinit;

*Conditor alte siderum,
Æterna lux credentium,
Vergente mundi vesperâ,
Ut sponsus ex cubiculo,
Egressus honestissimæ
Virginis matris clausulâ.*

Hæc quippe incorporea divinitatis lux, ceu Gregorius
Magnus alicubi loquitur, humanitatis assumpsit corpus,
& sol divinitatis, quæ Venerabilis Bedæ verba sunt, se-
tegmine humanæ naturæ, quasi umbraculò quodam, ob-
textit. Omnia profectò densissimâ obruebantur caligi-
ne, cùm Oriens nos ex alto visitaret, & Deus ab omni
ævo benedictus vilem hominis carnem indueret. Uni-
versus, quâ patet, mundus funestissimis, quas dux tene-
brarum,

brarum induxerat, tenebris, & teterrimo obsitus squalore jacebat; sed ecce! nox subitò magnam sensit lucem, visa est Domini claritas, & cœlestis undiquaq; eluxit gratia. Manifestavit hæc nox thesaurum in agro corporis Mariani absconditum, pretiosam exhibuit margaritam in concha carnis maternæ latentem, & ipsam Conditoris sui imaginem homunculis revelavit. Egredius nocte est genethliacâ, ex creata Creator, ex rivo fons, ex vasculo figulus, ex ramo radix, ex palmite vitis. Sol ex stella ortus, & ex densâ mortalitatis nube nitidissimum divinitatis jubar processit. Præter hæc de eadem nocte, quâ lux vera in lucem prodiit, stupenda referunt alia. Sunt, qui circa primam noctis vigiliam subitò prosiluisse lumen, asseverant, illudq; solam cooperuisse Mariam, Angelis interim primi ordinis summa cum suavitate canentibus: EgrediatuR DEUS de sancto suo, veniat, ut salvet populum suum! Secundâ dehinc ex secunda cœlestium spirituum cohorte accessisse vigiliâ, majori etiam frequentiâ & splendore totam, in qua devota relidebat Deipara, implentes domum, & eleganti admodum symphoniâ modulantes: Ecce! jam venit desideratus Gentibus. Denique sub ipsum noctis medium, ingens cœli lumen fulsisse, non habitaculum, non oppidum duntaxat, sed rerum universitatem ubertim illustrans, cui tertiæ Hierarchiæ innumerâ multitudine se miscuere Angeli, humanâ candidaqve specie, virgini adstantes, æquè ac clamantes

tes: Aperiatur terra, & germinet Servatorem! Ad quod B. Virginem, velut in abyssum divinæ contemplationis absorptam, levatis ad cælum oculis, Redemptorem generis humanæ, cum maximo angelicarum turmarum tripudio, enixam esse. Si quoque Severo & Tertulliano fides, centuplicati soles Romano Senatori, ipsâ nascentis DEI celebritate, totum circum horizontem visi sunt coronare. Alii, quos inter Bonaventura, tres in Oriente apparuisse soles contendunt, qui tamen paulatim in unum redacti corpus, id quasi significare videbantur, adesse, qui ipsum solem solus, mundumque totum & fecisset & regeret. Neque dissimulat Orosius, Augustum Cæsarem in nubibus vidisse Virginem, puerum manibus gestantem, aureis adscriptum literis: Hæc est ara DEI viventis. Verùm enim verò, quamvis hæc ad prodigiosum noctis illius salutiferæ fulgorem animò nequaquam fortè malò commenta; attamen quid juvat, æterni solis splendori, longè lateq; diffuso, supposititios addere colores, aut indubitatam summi mysterii veritatem inertis humanæ mentis nebulâ obscurare? Quod enim sol noster serenissimus ac illustrissimus fontem ac scaturiginem omnis lucis, omnis vitæ, omnis virtutis, omnis lætitiæ in se maximè contineat, dubium sanè nobis nullum est. Hunc igitur solem irretortò fidei oculò intueri, hunc calidò amoris affectu prosequi, hunc perpetuò ac submissò admirari cultu omninò debemus. Quemadmodum verò solem facilius

in imagine, intra aquas reflexâ, quàm in sua intuemur
sphæra; sic salutis nostræ solem, qui lucem inhabitat in-
accessam, cujusque claritas quosvis obfuscare oculos po-
test & denigrare, nemini nostrum videre licuisset, nisi se
ad humanam reflexisset carnem, inque cunis Bethlehe-
miticis splendidissimos majestatis suæ radios retraxisset.
Sol in media cœli regione, diversa mundi percurrens spa-
tia, aliquando ex leone, & quidem quum calor ejus per-
fectissimus existit, ad virginem divertit, eandemque sibi
amicissimè jungit; Sol æternitatis, DEUS, ut leo, no-
stra ulciscens ac puniens delicta, terribili olim facie pro-
cessit; nunc verò Filius ejus, ex ferventissimo amoris ca-
lore, in virginis se immittit uterum, nosque arctissimè ac
svavissimè complectitur. Hinc aliquis nascenti soli hoc
lemma apposuit: EXORATUS EXORIOR.
Idea est per omnia amori divino concolor, cujus uberrimi
ignes orbem passim iterum illustrent & illuminant.
Magnum utique ac ingenti celebrandum præconio, quod
igneus ille Phæbus non temporum modò vices constitua-
at, diemque annunciet; sed tristitia quoque cœli dispellat
nubila, prava terræ vapores absumat & nativos omni-
um rerum colores ostendat. Numne multò majora, ac
infinitis modis eminentiora illa censenda veniunt benefi-
cia, quæ illustri divinæ gloriæ splendor, immotus justi-
tiæ sol, *ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ*, nobis largitur? Universa quippe viven-
tia unus idemque solus fovet atque producit, suò proxi-
mus

nus cuncta serenat adventu, crassissimas atrocium afflictionum tenebras removet, & genuinam divini favoris purpuram quasi postliminio in orbe reducit. Quis immensa æterni solis munera, quibus nos, gravissimis peccatorum tenebris undiqve obrutos, mirum quantum illustravit, vel mente assequi, nedum ore proloqui valet? Dum enim omnes in mundo sopiti securè dormiremus, unus ille cœli oculus pro communi omnium salute strenuè vigilavit. Diametralem ad lineam sese stygiis opposuit tenebris, siquidem jam Dæmon, sive suamet maliitiâ, sive hominum defidiâ, factus erat meridianus. Sed ô lumen gratiosè surgens, sine quo omnes humanæ gentis æternâ nocte damnati miserimè periissent! ô reparata cœli gratia, sine qua, quid nisi saxum immobile, quid nisi trunci atqve stipites, quid nisi lignum essemus inutile? Utinam modò antiqua sanctorum revivisceret devotio, & ardentissimus primitivæ Ecclesiæ fervor nostra occuparet pectora! Illi quidem, quoniam cœlestis amoris rogo (ut veterum nonnemo amorem Dei scitè describit) proximi fuerunt, penitus calebant; nos autem, velut distantes & elongati ab illo igne, mentis gelicidio laboramus. Recens CHRISTI sanguis, ut ait Hieronymus, tunc in cordibus hominum fervebat, hodie in nostris antiquatus deserbuit & gelatus est. Ardere omninò Christianus debebat animus; at ô frigida præcordia, glaciè duriora, quando incallescant? Surgite ergo tandem lucifu-

cifugæ, quæ usque adeò volupe in perpetuis torporis & ignorantiaë tenebris delitescere! Surgite, quorum mentes noctis caligo circumvolitat, & quorum sensus Styx atra dementavit! Ecce! Sol divinitatis, CHRISTUS, oritur, ac Bethlehemi fasciis involutus dextram credenti cuivis ad se excipiendum ultrò porrigit. Sat diu in nocte inscitiaë & turpitudinis versati estis. Præsens certè admonet tempus, ut ad lucem, ad diem salutaria notitiaë CHRISTI redeatis. En hîc vobis lucernam accensam! En lucem inde splendentem! Illuminare, Hierusalem, illuminare, quia lux tua venit! Venite in primis, qui Nostri estis, ad cunas Domini, & solem, in præsepi ludentem, piè mecum ac religiosè admiramini. Pingite vobis, in sanctum consecrationis symbolum, lucernam soli junctam, ab eoque illustrem, adjectâ notâ: **SIMUL ET SEMPER.** Judiciô hocce vestrum prodite animum non nisi solis justitiæ æmulum esse, ideoquæ simul & semper eidem votis, contemplatione, totoque mentis nisu adesse, ac nihil terrenæ obscuritatis à perenni ejus convictu habere. Quicumque se ita soli, ex alto nunc surgenti, applicat, ille nunquam in pressis tenebrarum angustiis & caliginosa peccatorum nocte versabitur. Scrib. Rigæ, in Theophaniis, Annô recuperatæ Gratiaë clò loc **XXCV.**